

REGISTRERING AF SKADEGØRERE I KORN, FRØGRÆS, ROER OG KARTOFLER I UGE 24

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Indsatsen ved den afsluttende svampebekæmpelse i hvede afhænger af sort og nedbørsforhold, men kan i mange tilfælde reduceres i forhold til normal. I rug bliver der i de fleste tilfælde ikke behov for brunrustbekæmpelse.

- Vinterhvede
- Hvedegalmugg
- Vinterbyg
- Triticale
- Rug
- Vårbyg
- Havre
- Alm. rajgræs
- Engrapgræs
- Skadedyr i sukkerroer
- Cikader i kartofler

De nedennævnte bekæmpelsestærskler for svampesygdomme i korn er fastsat ud fra, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadie 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

VINTERHVEDE

Hvedens udviklingstrin pt. sammenlignet med tidligere år fremgår af nedenstående.

Ugenr.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
18	28	29	30	25	31	31	30	31	30	32	31

19	30	31	31	28	32	32	31	32	31	33	32
20	30	33	33	30	35	33	34	34	32	36	35
21	34	37	35	33	37	35	38	38	40	40	38
22	36	45	44	37	46	38	48	47	53	47	43
23	41	56	50	45	55	41	62	58	66	56	55
24	51	65	58	55	65	51	68	64	71	66	61
25	58	69	63	62	70	58	71	69	75	70	

Gulrust: Angrebene har igen bredt sig i de modtagelige sorter i den forløbne uge. Der er fundet gulrust i Benchmark i ca. 80 procent af de ubehandlede marker mod 65 procent ugen før. Fra praksis er i år også meldt om mange tilfælde af angreb i Benchmark.

Næstmest gulrust er fundet i Drachmann, hvor der er fundet gulrust i 63 procent af markerne.

I Sheriff, KWS Lili og Torp er der fundet gulrust i ca. 25-30 procent af markerne. I KWS Lili er fundet gulrust i knap 5 procent af markerne.

Ved Soderup ved Tølløse er yderligere fundet gulrust i sorterne Graham (2 procent angrebne planter), Informer (3 procent angrebne planter) og Chevignon (0,1 procent angrebne planter). På Bornholm er yderligere fundet angreb i Chevignon (5 procent angrebne planter) og KWS Extase (1 procent angrebne planter). Ved Karise er yderligere fundet angreb i Chevignon (75 procent angrebne planter) og KWS Extase (5 procent angrebne planter). I Graham er også fundet gulrust ved Homå ved Grenå (0,5 procent angrebne planter).

Informer har voksenplante resistens, så ved angreb ses kun ganske få gulruststriber. Det forventes også, at KWS Extase har voksenplante resistens, men det undersøges pt.

Fra praksis er der tidligere meldt om gulrust i Drachmann ved Kegnæs på Sydals, ved Haderslev, på Sydthy, ved Svinninge nær Holbæk og på Møn. I Sheriff er fundet gulrust på Stevns og Østfalster. Endelig er der fundet gulrust i KWS Lili ved Faxe. Fra Bornholm er meldt om en del gulrust i markerne på nord- og østkysten. Dette gælder i både Benchmark, KWS Zyatt og Sheriff. På Østfalster er fundet ret udbredte angreb i en mark med Torp. Ved Karise er fundet ret udbredte angreb i en mark med Kalmar. Ved Otterup er fundet gulrust i KWS Zyatt. Den 25. maj er fundet enkelte gulruststriber i Informer i et lunt hjørne i en mark ved Hjørring.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter ved konstateret fund i marken eller i området. Af de dyrkede sorter er Benchmark og LG Mocca mest modtagelige. I disse sorter er bekæmpelse tidligere anbefalet. Effekten af en behandling holder 14 dage.

Næstmest modtagelig for gulrust er Drachmann, Sheriff, Kalmar, KWS Scimitar og KWS Zyatt. Bekæmpelse i disse sorter anbefales ved konstateret forekomst i marken eller i området eller ved en stor stigning i forekomsten af gulrust i sorterne.

Brunrust: Der er kun fundet angreb af brunrust på to lokaliteter nemlig ved Odder i Kvium (100 procent angrebne planter) og ved Holeby i Kvium (0,1 procent angrebne planter), KWS Lili (60 procent angrebne planter) og Torp (80 procent angrebne planter). Fra praksis er tidligere meldt om 100 procent angrebne planter i Kvium i en mark ved Guldborg på Lolland Falster.

Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved 10 procent angrebne planter. Af de mest udbredte sorter er Kvium, Torp og KWS Lili mest modtagelige.

Septoria: I oversigten nedenfor ses, hvilke forhold der giver en risikoperiode for *Septoria*. Der kan tælles dage med nedbør og varigheden af bladfugt kan følges på Cropmanager. Efter behandling med anbefalede midler er der en beskyttelsesperiode på 10 dage, hvorefter der optælles igen. Af de 16 mest dyrkede sorter er Benchmark og Torp mest modtagelige for *Septoria*.

Følgende dage med nedbør (Planteværn Online) hhv. timer med vedvarende bladfugt (Cropmanager) udgør en risikoperiode i de 16 mest dyrkede hvedesorter:

Sorter	Nedbør (over 1 mm)	Timer i træk med bladfugt i Cropmanager
Informer, KWS Extase	5 dage fra st. 37	20 fra st. 37
Alle øvrige sorter	4 dage fra st. 32	20 fra st. 32

Septoria har bredt sig lidt i forhold til ugen før, men generelt er angrebene fortsat svage i de fleste marker. I nogle marker har der været over 20 timer i træk med bladfugt den 18. og/eller 22. maj. Disse angreb vil vise sig fra indeværende uge. Mange steder har der været nedbør i perioden 4.-6. juni, som vil vise sig fra uge 26 (25.-27. juni).

Det lave smittetryk af *Septoria* de fleste steder skal udnyttes til at anvende lavere doser end ellers og til evt. kun at udføre en enkelt aksbeskyttelse især i Informer og KWS Extase, som er de mindst modtagelige sorter for *Septoria* og som heller ikke får gulrust. I marker hvor der kun er lidt *Septoria* kan i disse sorter satses på en enkelt behandling omkring vækststadium 45-55 med f.eks. 0,45 l Propulse + 0,2 l Orius Max. I tidligere behandlede marker, som har været ubeskyttede under nedbøren 4.-6. juni, kan der dog være behov for to behandlinger ved aksbeskyttelsen.

I ekstrem gulrustmodtagelige sorter (Benchmark, LG Mocca) anbefales det at udføre bekæmpelse, når de 14 dages beskyttelsesperiode er udløbet, uanset udviklingstrin. Det gælder også i de modtagelige sorter Drachmann Sheriff, Drachmann, Kalmar, KWS Scimitar og KWS Zyatt i områder, hvor der er fundet gulrust i sorterne.

I mange marker er den første delte aksbeskyttelse udført med SDHI-holdige løsninger, dvs. 0,45-0,75 l Viverda + Ultimate, 0,45-0,75 l Bell, 0,4-0,5 l Propulse + 0,2-0,25 l Orius Max/0,15-0,2 l Folicur Xpert, hvor laveste dosis er anvendt de fleste steder. Orius Max og Folicur Xpert foretrækkes fremfor Comet Pro som blandingspartner til Propulse grundet en bedre effekt på både gulrust og *Septoria*.

Til den sidste delte aksbeskyttelse anbefales 0,25 - 0,4 l Prosaro afhængig af sort og smittetryk. Hvor der er faldet meget nedbør og ses meget *Septoria* i bunden, kan der være aktuelt at anvende SDHI-holdige løsninger bl.a i Torp.

Hvis der kun udføres en enkelt aksbehandling anbefales dog SDHI-holdige løsninger.

Evt. svampebekæmpelse i hvede er senest aktuel i vækststadie 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse). Sen bekæmpelse kan være aktuel i gulrustmodtagelige sorter eller ved angreb af brunrust.

Bladlus: Angrebene er meget svage. Der er fundet op til 2 procent angrebne strå.

Det gennemsnitlige vækststadie er 61 (begyndende blomstring), mens de længst udviklede marker er afblomstrede.

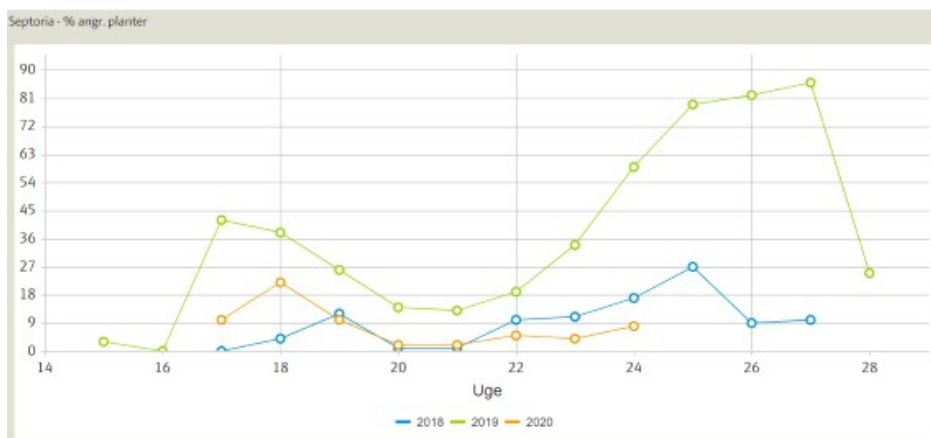

Foto 1. To striber af gulrust med svag sporulering i Informer hvede ved Soderup ved Tølløse i registreringsnettet fotograferet 8. juni 2020 af Rikke Bjørn Heinfelt, VKST. Der er et højt smittetryk af gulrust på lokaliteten. Informer har voksenplante resistens, så ved angreb ses kun ganske få gulruststriber. Der var 3 procent angrebne planter i Informer.

Foto 2a og 2b. I flere hvedesorter bl.a. Graham ses disse bladspætninger, der kan udvikle sig videre til brune pletter, der kan blive ret store og se ret voldsomme ud og måske kan forveksles

med hvedebladplet. Bladpletterne tillægges begrænset betydning. Fotograferet 5. juni 2020.

Figur 1. Udviklingen af Septoria i hvede i 2020 i forhold til de to foregående år.

[Til top](#)

HVEDEGALMYG

Forekomsten af hvedegalmyg følges via feromonfælder i ca. 65 vinterhvedemarker, som aflæses to gange om ugen.

Der er fortsat en relativ stor flyvning på flere lokaliteter. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 120 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag, såfremt hveden samtidig er i vækststadium 43-61 (svulmning af fanebladets bladskede til begyndende blomstring). Ved fangst af over 30 hvedegalmyg pr. dag er der også en risiko, men det er usikkert, om bekæmpelse er rentabel. Tidlige angreb er mest tabsvoldende.

Tærsklen på over 30 hvedegalmyg pr. dag er pt. overskredet på 26 af 57 lokaliteter. Tærsklen på 120 hvedegalmyg pr. dag er pt. overskredet på 5 lokaliteter, men da fælderne ikke aflæses dagligt, kan der på nogle af lokaliteterne med over 120 hvedegalmyg være fanget over 120 hvedegalmyg på en enkelt dag.

Vækststadijerne varierer pt. fra 49 (fanebladets bladskede åbner sig) til 69 (afblomstret), og de fleste marker er ikke længere modtagelige. Kun i sent udviklede marker med meget hvede i sædskiftet kan bekæmpelse være aktuel. Anvend 0,15-0,2 kg Lamdex/Karate eller 0,1-0,15 l Mavrik Vita.

Følgende sorter er resistente mod den orange-gule hvedegalmyg: Sheriff, Kalmar, Heerup, KWS Scimitar, LG Skyscraper, KWS Firefly, LG Mocca og RGT Universe. Bekæmpelse er ikke aktuel i disse sorter.

Galmyggene har de bedste betingelser for at komme op af jorden, hvis jorden er fugtig op til skridningen. De har de bedste betingelser for æglægning i hveden, hvis det er vindstille og lunt vejr ("grill-vejr") omkring skridning. Aktiviteten er størst om aftenen, hvor lysstyrken falder.

Følg også udviklingen i vårhvede, hvor der oftere end i vinterhvede er et sammenfald mellem flyvning og et følsomt udviklingstrin.

[Til top](#)

VINTERBYG

Skoldplet er fortsat mest udbredt efterfulgt af bygrust.

Der er fundet tilfælde af mere udbredt skoldplet i alle sorter, men mest er fortsat fundet i Neptun. Der er også fundet bygrust i alle sorter, og mest er fundet i KWS Kosmos, KWS Meridian og Valerie.

Der er fortsat kun fundet Ramularia i få marker.

Det gennemsnitlige vækststadium er nu 72 (tæt på tidlig mælkemodent stadium), og svampebekæmpelse i vinterbyg er ikke længere aktuel.

Dette var sidste registrering i vinterbyg i år. Vi takker for indberetningerne.

Foto 3. Angreb af Ramularia i vinterbyg fotograferet 8. juni 2020 af Irene Skovby Rasmussen, VKST. Der er pt. kun fundet lidt Ramularia i vinterbyg.

Figur 2. Udviklingen af bygrust i vinterbyg i 2020 i forhold til de to foregående år.

[Til top](#)

TRITICALE

Der er bedømt i sorterne Neogen og Cappricia og i relativ få marker. Der er udløst gulrustbekæmpelse i ca. 50-75 procent af de ubehandlede marker med sorterne.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter ved konstateret forekomst eller såfremt der findes gulrust i tritcale i området. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius Max. Der er ingen begrænsninger på antallet af behandlinger med Orius Max, men triazolreglerne skal overholdes. Anvendes kun Orius Max, må der samlet i vækstsæsonen anvendes op til 1,25 l Orius Max i korn.

Bekæmpelse af gulrust kan være aktuel indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs). Sprøjtefristen for Orius Max/Folicur Xpert/Prosaro er vækststadium 69 (afblomstret).

Der er meldug i flere ubehandlede marker med Cappricia, og der er udløst bekæmpelse i en del af markerne. Meldug bekæmpes indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs) ved over 75 procent angrebne planter.

Det gennemsnitlige vækststadium er 65 (blomstring halvvejs), mens de længst udviklede marker er afblomstrede.

Evt. svampebekæmpelse i tritcale skal nu afsluttes.

Dette var sidste registrering i tritcale i år. Vi takker for indberetningerne.

[Til top](#)

RUG

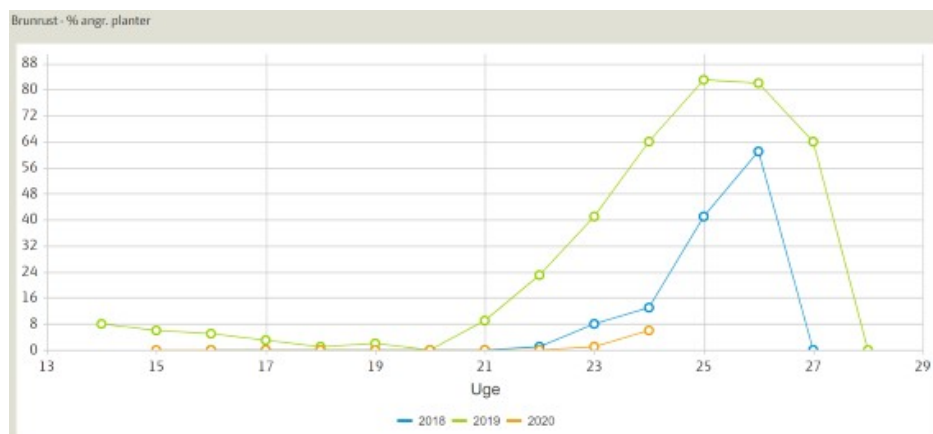
Rugen er fortsat meget sund de fleste steder. Rugen er så fremskreden i væksten, at der kun skal holdes øje med evt. angreb af brunrust.

Der er fundet brunrust på Bornholm i KWS Serafino (100 procent angrebne planter), KWS Vinetto (90 procent angrebne planter), Livado (80 procent angrebne planter) og i SU Performer (80 procent angrebne planter). Derudover er der kun fundet angreb ved Odense i KWS Binntto (0,1 procent angrebne planter) og i Serafino ved Nr. Åby (1 procent angrebne planter). Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter.

Sprøjtefristen for Prosaro/Orius Max/Folicur Xpert i rug er vækststadium 69 (afblomstret), mens den er vækststadium 59 (gennemskredet) for Comet Pro.

Det gennemsnitlige vækststadium er 68 (tæt på afblomstring), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner halv størrelse). Evt. svampebekæmpelse i rug skal afsluttes indenfor den næste uges tid. Brunrustbekæmpelse forventes kun at blive aktuel i meget få marker i år.

Registreringen i den kommende uge er sidste registrering i rug i år.

Figur 3. Udviklingen af brunrust i rug i 2020 i forhold til de to foregående år. Faldet i angreb i tidligere år efter uge 26 skyldes, at registreringerne er ophørt.

[Til top](#)

VÅRBYG

Skoldplet er fortsat mest udbredt og har bredt sig i den forløbne uge. Angreb er fundet i ca. 35 procent af registreringerne (0,01-100 procent angrebne planter).

Bygbladplet og bygbrus er kun fundet i ca. 10-15 procent af observationerne. Mest bygbladplet

er fundet i RGT Planet, men angrebene er svage (op til 5 procent angrebne planter), og der er ikke udløst bekæmpelse i nogen af markerne. Bygrust er fundet i de fleste sorter, men der er kun udløst bekæmpelse i knap 5 procent af observationerne.

Der er ikke fundet meldug. De fleste sorter har mlo-resistens mod meldug eller er ikke modtagelige.

Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (RTG Planet og Laurikka) indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs) ved over 10-25 procent angrebne planter. Comet Pro har god effekt på bygbladplet.

Skoldplet bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter og mindst 5 dage med nedbør (over 1 mm). Der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden. Vær især opmærksom på evt. angreb i byg med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning.

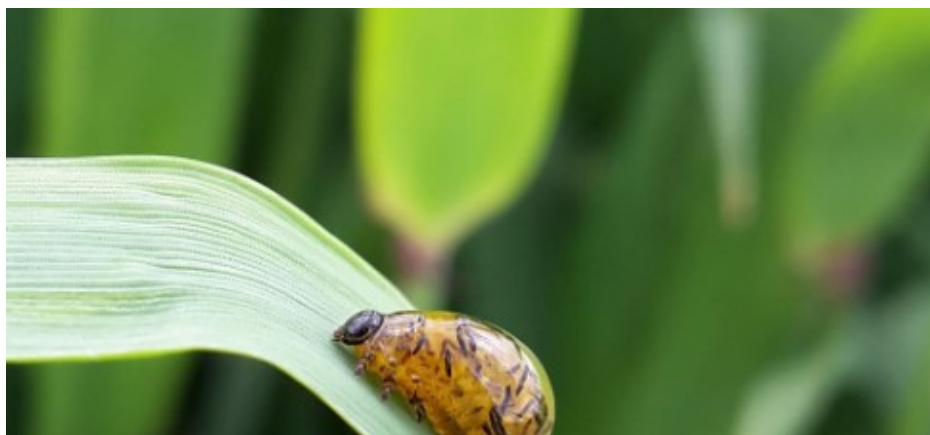
I marker med bekæmpelsesbehov omkring skridning kan anvendes omkring 0,3 l Propulse tilsat 0,25 l Orius Max/0,2 l Folicur Xpert/0,2 Amistar/0,2 Mirador/0,25 l Comet Pro afhængig af, hvilke svampe, der forekommer. Propulse har god effekt på skoldplet og bygbladplet (og Ramularia). Orius Max, Folicur Xpert og Amistar/Mirador har god effekt på rust, og Comet Pro har god effekt på bygbladplet, skoldplet og bygrust.

Hvis man ikke ønsker effekt mod Ramularia, kan også anvendes omkring 0,25 l Prosaro/Proline Xpert + 0,2 l Comet Pro.

Hvis der ikke er angreb af svampesygdomme af betydning, kan bekæmpelsen trækkes lidt. Jo senere behandlingen udføres, jo mindre risiko er der for, at en sen supplerende behandling mod rust bliver aktuel.

Skadedyr: Angrebene af kornbladbillelarver har bredt sig, og der er fundet op til 30 procent strå med larver. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 0,5-1,0 larve pr. strå indtil omkring begyndende skridning. Små larver er lettest at bekæmpe. Angrebene af bladlus er svage. Der er fundet op til 5 procent strå med bladlus. Til bekæmpelse af kornbladbillelarver kan anvendes 0,15 kg Lamdex/Karate, 0,075 kg Kaiso Sorbie, 0,15 l Fasttac eller 0,1 l Mavrik Vita.

Der er stor spredning på markernes udviklingstrin. Det gennemsnitlige vækststadium er 46 (stak tæt på at være synlig), mens de længst udviklede marker er begyndt at blomstre.

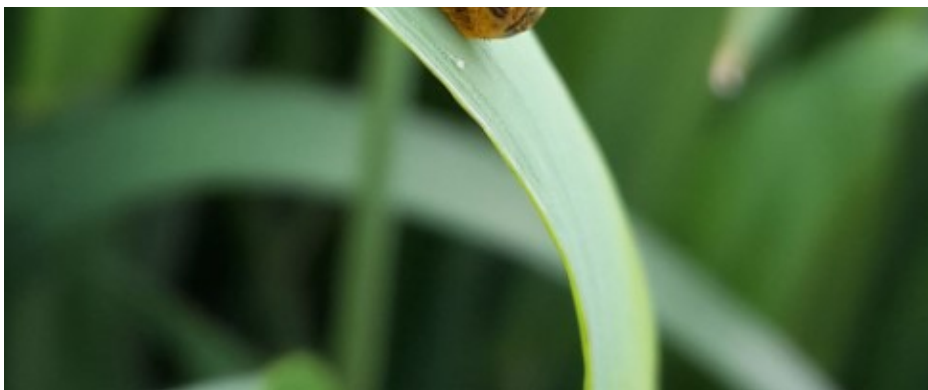
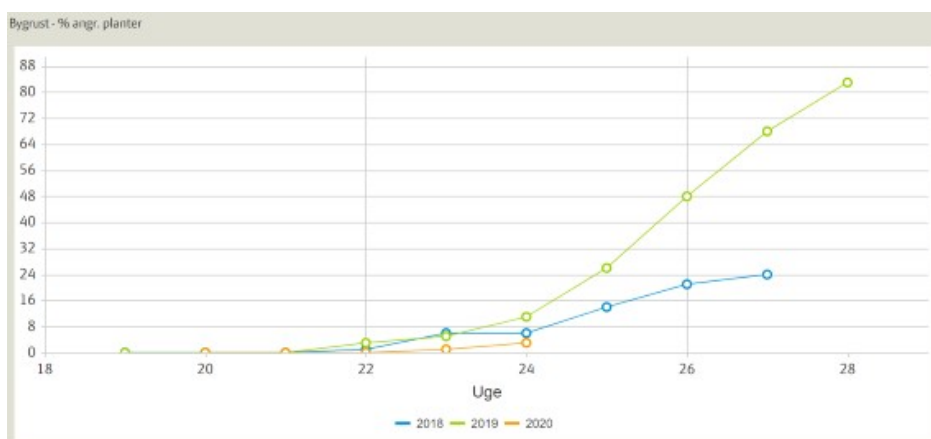

Foto 4. Kornbladbillelarve i vårbyg fotograferet 8. juni 2020 af Irene Skovby Rasmussen, VKST.

Figur 4. Udviklingen af bygrust i vårbyg i 2020 i forhold til de to foregående år.

[Til top](#)

HAVRE

Angebene af meldug har bredt sig i den forløbne uge, og der er udløst bekæmpelse i en enkelt mark. Meldug anbefales i vækststadium 37-50 bekæmpet ved over 50 procent angrebne planter og i vækststadium 51-65 ved over 75 procent angrebne planter. Delfin er den mindst modtagelige af de dyrkede sorter, og sorten har en god resistens mod meldug. Til meldugbekæmpelse kan f.eks. anvendes omkring 0,3 l Orius Max.

Der er også fundet havrebladplet i nogle marker. Angrebene kan dog forveksles med angreb af havrepletbakteriose (se foto), som også er fundet i nogle marker.

Ved meget havrebladplet kan tilsættes 0,25 l Comet Pro til Orius Max eller der kan vælges omkring 0,25 l Propulse.

Skadedyr: Angrebene af kornbladbillelarver har bredt sig, og der er fundet op til 15 procent strå med larver. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 0,5-1,0 larve pr. strå indtil omkring begyndende skridning. Små larver er lettest at bekæmpe. Angrebene af bladlus er svage. Der er fundet op til 1 procent strå med bladlus. Til bekæmpelse af kornbladbillelarver kan anvendes

0,15 kg Lamdex/Karate, 0,075 kg Kaiso Sorbie, 0,15 l Fasttac eller 0,1 l Mavrik Vita.

Det gennemsnitlige vækststadie er 46 (stak tæt på at være synlig), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 49 (tæt på begyndende skridning).

I havre foretages et begrænset antal registreringer.

Foto 5. Angreb af havrepletbakteriose i havre fotograferet 8. juni 2020 af Knud R. Nielsen, Velas. Bakterien er udsædsbåren og kan overleve en kortere periode på halmrester af havre og på græsser. Tidlige angreb viser sig på bladene som små ovale, vandige og senere rødbrune pletter med et lysere parti i midten. Pletterne er tit omgivet af en gul zone, som er mest udpræget ved høje temperaturer. Under kølige vejrforhold er symptomerne mere brune-sort

pletter. Nogle af pletterne sidder ofte i kanten af bladet. Bakterien trives under fugtige og kølige forhold og spredes via regnstænk til andre blade. Angreb kan forveksles med havrebladplet. Der er ingen muligheder for kemisk bekæmpelse.

[Til top](#)

ALM. RAJGRÆS

Der er registreret i ca. 30 marker. Der er fundet kronrust i ca. 65 procent af de ubehandlede marker. Der er denne uge udløst bekæmpelse i ca. 40 procent af de ubehandlede marker. Bekæmpelse af kronrust anbefales ved 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante).

I rajgræs er det først og fremmest de senere sprøjtninger fra begyndende skridning og under blomstring, som har været rentable. De tidligste sorter er nu begyndt at blomstre. Bekæmpelse kan ske med omkring 30 procent dosis og 0,45 l Bell, 0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S eller 0,3 l Bell + 0,15 l Comet Pro kan anvendes. Ved kraftige angreb hæves dosis lidt. En afsluttende bekæmpelse er aktuel indenfor de næste ca. 10 dage.

Der er pt. ikke fundet sortrust.

[Til top](#)

ENGRAPGRÆS

Der er registreret i 10 marker. Angrebene af svampesygdomme er stadig svage, men i enkeltmarker er set meget rust. Der er fundet op til 50 procent dækning af rust i en enkelt mark med Greenplay. Mest rust ses tit i korte plænetyper.

Rust bekæmpes indtil 8 dage før skårlægningstidspunktet, såfremt angrebet breder sig til frøstandene. Til rustbekæmpelse i enkeltmarker med meget rust kan anvendes f.eks. 0,3 l Orius Max.

Dette var sidste registrering i engrapgræs i år. Vi takker for indberetningerne.

Foto 6. Rust i engrapgræs fotograferet 8. juni 2020 af Kenneth Svensson, VKST. I marken er der den sidste uges tid sket en voldsom udvikling i rusten.

[Til top](#)

SKADEDYR I SUKKERROER

NBR Nordic Beet Research og Nordic Sugar Agricenter følger ugentlig udviklingen af skadedyr i sukkerroer bejdset med Force i 13 marker fordelt i områderne Lolland, Falster, Møn, Vest- og Sydsjælland.

Der kan findes enkelte planter med bladlus, og der er ikke pt. behov for bekæmpelse.

Siden opdateres hver onsdag.

Foto 7. Angreb af ådselbillelarver i roer i Himmerland fotograferet 8. juni 2020 af Jens Otto Vigsø, Landbonord.

Foto 8. Gnav fra ådselbillelarver i roer i Himmerland fotograferet 8. juni 2020 af Jens Otto Vigsø, Landbonord.

[Til top](#)

CIKADER I KARTOFLER

3. aflæsning af fangster af cikader på gule limplader i stivelseskartofler er foretaget. Fangsterne er fra uge 23 og de første dage i indeværende uge. Limpladerne aflæses 1 gang om ugen.

Der findes fortsat mange cikader og på alle lokaliteter og op til i gennemsnit 171-225 pr. limplade. Første bekæmpelse foretages tre til fire uger efter begyndende indflyvning, som var i uge 21. Bekæmpelse er således aktuel fra denne uge i de længst udviklede marker og i den kommende uge i øvrige marker. Da der skal være noget bladmasse til at optage sprøjtemiddel. Bekæmpelse er rettet mod de voksne cikader og evt. nymfer. Til bekæmpelse anbefales 0,15 kg Mospilan.

Se de detaljerede registreringer i alle ovennævnte afgrøder på siden [varsling/registreringsnet](#).

[Til top](#)